

Lífeyrissjóður bankamanna

Fjárfestingarstefna Hlutfallsdeildar 2015

Fjárfestingarstefna Hlutfallsdeildar Lífeyrissjóðs bankamanna

Í samræmi við reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu og úttekt á ávöxtun lífeyrissjóða.

1. Lífeyrissjóður bankamanna, Hlutfallsdeild

Lífeyrissjóður bankamanna hét áður Eftirlaunasjóður starfsmanna Landsbankans og Seðlabankans en starfsemi hans má rekja aftur til ársins 1929. Hinn 1. janúar 1998 breyttist nafn sjóðsins og starfsemi var skipt í tvær deildir, Hlutfallsdeild og Stigadeild (nú Aldursdeild). Aðildarfyrirtæki Hlutfallsdeildar eru Landsbankinn hf., Seðlabanki Íslands, Reiknistofa bankanna, Valitor hf., og Lífeyrissjóður bankamanna. Hlutfallsdeild er lokuð fyrir nýjum sjóðfélögum en varðveitir hluta af réttindum sjóðfélaga sem áunnin eru fyrir lok árs 1997.

2. Tryggingafræðileg staða

Niðurstaða tryggingafræðilegrar athugunar miðað við lok árs 2013 sýndi að verðmæti eigna deildarinnar að meðtöldum iðgjöldum en frádregnum kostnaði vegna fjárfestinga reiknast 40.432,0 milljónir og skuldbindingar vegna lífeyris og rekstrarkostnaðar 44.786,3 milljónir. Mismunur eigna og skuldbindinga reiknast því -4.354,3 milljónir, eða -9,7% af skuldbindingum. Staðan versnaði nokkuð milli ára. Ástæða þess er einkum aukin nýting á 95 ára reglunni og einhver hækkun launa sem greitt er af til sjóðsins.

Samkvæmt lögum nr. 129/1997 er hámark vaxmarka milli eigna og skuldbindinga 10% á einstöku ári og 5% fyrir stöðu samfellt í fimm ár. Til bráðabirgða hefur þessum mörkum verið breytt í 15% og 10%. Skuldbindingar voru 5,8% umfram eignir í lok árs 2009. Samþykktir Lífeyrissjóðs bankamanna tiltaka ekki ákvæðin vaxmörk fyrir mun eigna og skuldbindinga en í 5. grein samþykktar er að finna almennt ákvæði um að jöfnuður skuli vera milli eigna og skuldbindinga. Því var samþykkt á ársfundi sjóðsins í mars síðastliðnum að skerða réttindi í Hlutfallsdeild til að rétta deildina af.

3. Markmið og forsendur ávöxtunar

Ávöxtun fjármuna Hlutfallsdeildar Lífeyrissjóðs bankamanna skal vera í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfssemi lífeyrissjóða. Fjárfestingar taka mið af varkárni og meginþungi þeirra skal vera á skipulegum verðbréfamörkuðum. Haga skal ávöxtun eigna Hlutfallsdeildar með þeim hætti að samspil ávöxtunar og áhættu sé sem hagkvæmast. Tapspól deildarinnar er lítið þar sem lífeyrisgreiðslur eru hærri en iðgjaldsgreiðslur og mun bilið aukast þar á milli á næstu árum. Samkvæmt útreikningum byggðum á tryggingafræðilegri athugun má gera ráð fyrir að iðgjöld muni vera orðin óveruleg um árið 2035 en að lífeyrisgreiðslur geti náð allt fram til ársins 2070. Lágmarksávöxtunarkrafa til eignasafns Hlutfallsdeildar er 3,5% og sjóðurinn þolir ekki miklar sveiflur í ávöxtun.

Eignasamsetning 1. ágúst 2014 og vænt ávöxtun 2015-2018

Eignasamsetning Hlutfallsdeildar þann 1. ágúst 2014 var á þann hátt að 22,6% eigna voru innlán, 73,3% eigna voru skuldabréf auk 2,6% sjóðfélagalána. Þá voru 1,4% í öðrum fjárfestingum. Ítarlegri sundurliðun á eignum er að finna í fylgiskjali I. Útreikningar á væntri ávöxtun eignasafnsins sýna að gera má ráð fyrir 4,2-4,3% árlegri

ávöxtun næstu fjögur ár. Að teknu tilliti til rekstrarkostnaðar er gert ráð fyrir að meðalávöxtun umfram lágmarksávöxtunarkröfu verði 0,6-0,7% á ári.

Vænt ávöxtun	2015	2016	2017	2018
Raunávöxtunarkrafa	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%
Rekstrarkostnaður	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Raunávöxtun	4,3%	4,3%	4,2%	4,2%
Umframávöxtun	0,7%	0,7%	0,6%	0,6%

Markmið Hlutfallsdeildar um ávöxtun og áhættu eru breytileg eftir tímabilum og fylgja breytingum á fjárfestingarstefnu. Fyrir árið 2015 hefur Hlutfallsdeildin að markmiði að ná 4,3% meðalraunávöxtun með 4-4,5% árlegu staðalfrávik.

Áhætta eignasafns í formi árlegs staðalfráviks skal áætluð á grundvelli mánaðarlegra sögulegra gagna 10 ára tímabils. Ávöxtun skal reiknuð fyrir sama tímabil og reiknast yfir í íslenskar krónur.

Nokkuð ljóst er hver raunávöxtun eignasafns Hlutfallsdeildar verður næstu fjögur árin, þar sem stærstur hluti eigna hennar er í verðtrygðum verðbréfum til langs tíma með föstum vöxtum. Fjárfestingarþörf deildarinnar á næsta ári er um 400 milljónir kr. Nettó útfæði er nú út úr deildinni þar sem iðgjöld greiðandi sjóðfélaga eru lægri en lífeyrisgreiðslur. Fjárfestingarþörf er því aðallega vegna afborgana af skuldabréfum í eigu deildarinnar. Í töflu um vænta ávöxtun að ofan er gert ráð fyrir að það takist að endurfjármagna á meðalkröfunni 3,0%. Samsetning eigna deildarinnar, ásamt því hvað árleg fjárfestingarþörf er lág í hlutfalli af heildareignum, veldur því að búast má við litlum sveiflum í ávöxtun á komandi árum.

Næmnigreining v/nýrra fjárfestinga	Vænt umframávöxtun			
	2015	2016	2017	2018
2,0% ávöxtunarkrafa	0,7%	0,7%	0,6%	0,6%
2,5% ávöxtunarkrafa	0,7%	0,7%	0,6%	0,6%
3,0% ávöxtunarkrafa	0,7%	0,7%	0,6%	0,6%
3,5% ávöxtunarkrafa	0,7%	0,7%	0,6%	0,6%
4,0% ávöxtunarkrafa	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%

4. Fjárfestingarstefna 2015

Fjárfestingarstefna Hlutfallsdeildar tekur mið af réttindakerfi, lífeyrisbyrgði og áætluðu framtíðargreiðsluflæði vegna lífeyrisskuldbindinga sjóðsins. Fjárfestingarstefna Hlutfallsdeildar mótast af því að búið er að loka deildinni fyrir nýjum iðgjaldagreiðendum og því fækkar greiðandi sjóðfélögum en lífeyrisþegum fjölgar.

Það er mat stjórnar að neðangreind eignasamsetning sé þannig háttáð að sjóðurinn muni sem best geta staðið við skuldbindingar sínar til framtíðar. Fjárfestingarstefnan er óbreytt frá fyrra ári.

Fjárfestingarstefna Hlutfallsdeildar Lífeyrissjóðs bankamanna

	Markmið	Neðri mörk	Efri mörk
Skuldabréf	97%	95%	100%
Önnur innl. fjárfesting	3%	0%	5%

Með skuldabréfum er átt við spariskírteini, ríkisbréf, íbúðabréf, húsbref, húsnæðisbréf, skuldabréf sveitarfélaga, fyrirtækjaskuldabréf, skuldabréf banka, innlán og veðlán til sjóðfélaga. Með annarri innlendri fjárfestingu er fyrst og fremst átt við sjóði sem fjárfesta í innlendum hlutabréfum og fasteignasjóði. Í fylgiskjali I er ítarlegri sundurliðun á stöðu og viðmiðum einstakra eignaflokka. Spákaupmennska með eignir sjóðsins innan dagsins (e. day trading) er með öllu óheimil. Ekki er heimild til fjárfestinga í skuldabréfum né öðrum verðbréfum útgefnum af erlendum aðilum. Í fjárfestingarstefnunni eru sett fram markmið um að ekki sé fjárfest í erlendum verðbréfum og því ekki gert ráð fyrir að þörf sé á því að nota afleiður til að draga úr gjaldmiðlaáhættu.

Eignasamsetning Hlutfallsdeildar miðað við 1. ágúst 2014 er innan fjárfestingastefnu og samræmist markmiðum stjórnar sjóðsins um eignasamsetningu.

Nánara niðurbrot fjárfestingarstefnu

Hlutfallsdeild er heimilt að ávaxta fé sitt með eftirfarandi hætti:

- Víxlar og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs
- Skuldabréf sveitarfélaga
- Innlán í bönkum og sparisjóðum
- Skuldabréf lánastofnana
- Innlend hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða og fjárfestingarsjóða
- Skuldabréf tryggt með veði í íbúðarhúsnæði
- Skuldabréf fyrirtækja
- Innlend hlutabréf
- Kaup og rekstur íbúðarhúsnæðis

Eignasamsetning skal vera í samræmi við VII. kafla laga nr. 129/1997

Takmarkanir

- Hlutdeild óskráðra verðbréfa skal ekki fara yfir 20%, að undanskildum skuldabréfum tryggðum með veði í fasteign.
- Samanlögð eign sjóðsins í verðbréfum útgefnum af sama aðila, tengdum aðilum sbr. lög um fjármálafyrirtæki, eða aðilum sem tilheyra sömu samstæðunni skal ekki vera meiri en 10% af hreinni eign sjóðsins fyrir þá flokka verðbréfa sem falla undir liði b-g hér að ofan. Engar slíkar takmarkanir skulu gilda á þeim flokkum verðbréfa sem falla undir lið a.

- Fyrir öll önnur verðbréf en þau sem tilgreind eru í liðum a-g má samanlögð eign sjóðsins í verðbréfum útgefnum af sama aðila eða aðilum sem tilheyra sömu samstæðunni ekki vera meiri en 5% af hreinni eign sjóðsins.
- Innlán í banka og sparisjóð til sama aðila skal ekki vera meiri en 25% af hreinni eign sjóðsins.
- Eign lífeyrissjóðsins í hverjum verðbréfasjóði má ekki vera meiri en 25% af útgefnum hlutdeildarskírteinum hlutaðeigandi verðbréfasjóðs eða fjárfestingarsjóðs.
- Eign lífeyrissjóðs eða einstakri deild hans í verðbréfasjóðum og fjárfestingarsjóðum innan sama rekstrarfélags má ekki vera meiri en 25% af hreinni eign.
- Samanlögð eign í verðbréfum sem tilgreind eru í liðum d-i útgefnum af sama aðila, tengdum aðilum sbr. lög um fjármálafyrirtæki, eða aðilum sem tilheyra sömu samstæðunni og innlánunum í bönkum og sparisjóðum skal ekki vera meiri en 25% af hreinni eign sjóðsins.
- Óheimilt er að eiga í fjárfestingarsjóðum sem fjármagna sig með lántöku eða skortsölu.
- Atvinnugreinaskipting:
 - Innlend hlutabréfaeign skal taka mið af atvinnugreinaskiptingu á Nasdaq OMX Iceland markaðnum.
 - Fyrirtækjaskuldabréfum skal vera vel dreift milli helstu atvinnugreina. Engin ein atvinnugrein skal hafa meira en 50% vægi til lengri tíma en vegna aðstæðna á fjármálamörkuðum nú má þetta hlutfall vera 80% til skemmri tíma. Fyrirtækjaskuldabréf eru lítill hluti heildarsafns sjóðsins og því hefur áhætta í þessum eignaflokki lítil áhrif á heildaráhættu sjóðsins.

Fasteignaveðtryggð skuldabréf

Hlutfall fasteignaveðtryggðra skuldabréfa í ágúst 2014 er 2,6% sem skýrist af lánum til sjóðsfélaga. Hámarksupphæð sjóðsfélagaláns er 25 m.kr. Lán er veitt gegn veði í íbúðarhúsnæði. Upplýsingar um útlánareglur eru aðgengilegar á heimasíðu sjóðsins.

Meðallíftími skuldabréfa

Markmið um meðallíftíma skuldabréfaflokka er 8 til 14 ár. Vegið meðaltal var 10,4 ár þann 1. ágúst 2014.

Samningur um virka eignastýringu hjá þriðja aðila

Um 3% eigna deildarinnar eru nú í virkri eignastýringu hjá þriðja aðila.

5. Endurskoðun fjárfestingarstefnu

Fjárfestingarstefna þessi skal tekin til endurskoðunar með reglulegu millibili eftir því sem ástæða er til að teknu tilliti til framangreindra markmiða um ávöxtun og áhættu og markaðsaðstæðna hverju sinni. Könnun á því hvort ástæða sé til endurskoðunar skal framkvæmd eigi sjaldnar en á 6 mánaða fresti. Breytingar á fjárfestingarstefnu skulu gerðar skriflega.

Nú hefur verið samþykkt áhættustefna fyrir Lífeyrissjóð bankamanna fyrir árið 2014 og var hún ásamt áhættugreiningu sem unnin er árlega samkvæmt henni höfð til grundvallar við mótun nýrrar fjárfestingarstefnu fyrir árið 2015. Ársfjórðungsleg skoðun eignasafnsins samkvæmt áhættustefnu er liður í því að kanna hvort ástæða sé til að endurmeta gildandi fjárfestingarstefnu á hverjum tíma.

Reykjavík, 12. nóvember 2014

Framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs bankamanna

Ólafur Kr. Valdmannsson

Stjórn Lífeyrissjóðs bankamanna

Þorvaldur Þingvallsson

Tríbert Þraut

Ósteinn Þorgeirsson

Bergþór Sigurðsson

Helga Helgadóttir

Ólafur Þorgeirsson

Skipting fjárfestinga eftir tegundaflokkum sbr. 36. gr. laga nr. 129/1997
Markmið um samsetningu eigna

Hlutfallsdeild

Í hlutfalli af hreinni eign til greiðslu lífeyris	I Markmið um eigna-samsetningu	II Vikmörk	Staða í ágúst 2014		III Gengisbundin verðbréf	IV Vikmörk	V Óskráð verðbréf	VI Vikmörk
			Hámark skv. samþykktum	Ekkert hámark				
Innlán í bönkum og sparisjóðum og aðrar peningamarkaðseignir	10%	0-35%	Ekkert hámark	22%	0%	0%	0%	0-35%
Ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	64,5%	50-100%	Ekkert hámark	70%	0%	0%	0%	0%
Skuldabréf bæjar- og sveitafélaga	7,5%	0-10%	50%	1%	0%	0%	0%	0-10%
Skuldabréf og vixlar banka, sparisjóða og annarra lánastofnana	0%	0-10%	50%	0%	0%	0%	0%	0-10%
Fasteignatryggð skuldabréf	10%	0-25%	Ekkert hámark	3%	0%	0%	3%	0-25%
Hlutabréf	0%	0-5%	60%	1%	0%	0%	0%	0%
Hlutir og hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sam. fjárfestingu líúðarhúsnæði	3%	0-15%	50%	0%	0%	0%	0%	0-15%
Önnur verðbréf*	0%	0-10%	Ekkert hámark	0%	0%	0%	0%	0-10%
Önnur verðbréf*	5%	0-10%	50%	3%	0%	0%	0%	0-10%
Samtals	100%			100%	0%		3%	

Hámark samkvæmt samþykktum

50%

20%

*Önnur verðbréf eru skuldabréf fyrirtækja ofl.